

Chính sách tài khóa 2021-2025: Chủ động, linh hoạt, hiệu quả

18:08 10/08/2025

Giai đoạn 2021-2025, Bộ Tài chính điều hành chính sách tài khóa chủ động, linh hoạt, có trọng tâm, trọng điểm, phối hợp chặt chẽ với các chính sách vĩ mô khác. Kết quả đã góp phần ổn định kinh tế vĩ mô, hỗ trợ phục hồi và thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội.

Điều hành ngân sách Nhà nước đạt nhiều kết quả quan trọng

Ông Nguyễn Minh Tân, Phó Vụ trưởng Vụ Ngân sách Nhà nước, Bộ Tài chính cho biết, giai đoạn 2021-2025, kinh tế thế giới đối diện nhiều biến động phức tạp, có những vấn đề vượt ngoài dự báo. Đại dịch COVID-19 kéo dài từ năm 2020 đến hết năm 2022 gây thiệt hại nặng nề về kinh tế - xã hội; căng thẳng địa chính trị quốc tế leo thang; chuỗi cung ứng toàn cầu gián đoạn; giá năng lượng và lương thực biến động mạnh; cạnh tranh chiến lược giữa các nước lớn ngày càng gay gắt, nhất là trong thương mại, thu hút đầu tư, phát triển và ứng dụng công nghệ mới.

Đại hội thi đua yêu nước Bộ Tài chính - Ảnh: VGP/HT

Chính sách tài khóa – tiền tệ ở nhiều quốc gia chuyển từ trạng thái mở rộng hỗ trợ phục hồi sau dịch sang thắt chặt để kiểm soát lạm phát và an toàn nợ công. Thiên tai, biến đổi khí hậu tiếp tục diễn biến phức tạp, tác động tiêu cực đến phục hồi kinh tế toàn cầu.

Trong nước, thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, dưới sự lãnh đạo của Đảng, giám sát của Quốc hội, cả hệ thống chính trị, toàn dân và cộng đồng doanh nghiệp đã kiểm soát hiệu quả dịch bệnh, chuyển nhanh sang giai đoạn phục hồi, phát triển kinh tế - xã hội. Đặc biệt, Chính phủ tập trung chỉ đạo rà soát bất cập trong hệ thống pháp luật, ban hành nhiều quyết sách quan trọng như sắp xếp tổ chức bộ máy tinh gọn, đẩy mạnh phân cấp, tháo gỡ khó khăn cho các dự án tồn đọng, thúc đẩy kinh tế tư nhân, khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

Nhờ đó, kinh tế vĩ mô cơ bản ổn định, lạm phát được kiểm soát, tăng trưởng duy trì mức khá cao so với khu vực và thế giới. Tốc độ tăng trưởng bình quân giai đoạn 2021-2025 ước đạt khoảng 6,2%/năm, năm 2025 dự kiến tăng 8% trở lên. Chính sách tài khóa phối hợp đồng bộ với các chính sách kinh tế vĩ mô khác; đầu tư công phân bổ, sử dụng hiệu quả hơn; quốc phòng, an ninh được giữ vững; vị thế quốc tế của Việt Nam tiếp tục được nâng cao.

Tuy vậy, nền kinh tế vẫn đối mặt nhiều thách thức: chính sách thương mại và áp thuế đối ứng của Mỹ, các vấn đề nội tại chuyển biến chậm, tác động tiêu cực của thiên tai và biến đổi khí hậu.

Về thu ngân sách nhà nước, Bộ Tài chính chỉ đạo thực hiện tốt các luật thuế, quản lý chặt chẽ thu ngân sách, tập trung vào lĩnh vực và địa bàn trọng điểm như thu từ đất, chuyển nhượng bất động sản, kinh doanh trên nền tảng số, thương mại điện tử, nhà cung cấp nước ngoài không có cơ sở thường trú tại Việt Nam. Công tác mở rộng cơ sở thu, chống thất thu được đẩy mạnh, đi cùng thanh tra, kiểm tra và phối hợp chống buôn lậu, gian lận thương mại, xử lý nghiêm vi phạm.

Bộ Tài chính tiếp tục cải cách thủ tục hành chính, hiện đại hóa, ứng dụng công nghệ thông tin, quản lý thuế điện tử; xây dựng đề án trung tâm dữ liệu hóa đơn điện tử, ứng dụng trí tuệ nhân tạo trong phân tích dữ liệu.

Ông Nguyễn Minh Tân, Phó Vụ trưởng Vụ Ngân sách Nhà nước, Bộ Tài chính chia sẻ thông tin- Ảnh: VGP/HT.

Ở chiều ngược lại, chi ngân sách nhà nước, từ khâu lập dự toán, Bộ Tài chính phối hợp các bộ, ngành, địa phương rà soát, triệt để tiết kiệm chi thường xuyên, cắt giảm nhiệm vụ chưa cần thiết, giảm chi hội nghị, khánh tiết, công tác nước ngoài, dành nguồn lực cho chi đầu tư phát triển.

Phân bổ, sử dụng ngân sách bám sát chiến lược, gắn trách nhiệm giải trình, tăng tính minh bạch, trao quyền chủ động cho đơn vị sử dụng ngân sách. Khi phát sinh nhiệm vụ đột xuất, Bộ yêu cầu rà soát, sắp xếp ưu tiên chi theo tính cấp thiết và khả năng thực hiện.

Nguồn ngân sách bảo đảm cho quốc phòng, an ninh, an sinh xã hội, phòng chống dịch COVID-19, thực hiện Chương trình phục hồi và phát triển kinh tế - xã hội, cải cách bộ máy, phát triển khoa học - công nghệ, chuyển đổi số quốc gia; miễn học phí cho học sinh trường công từ mầm non đến hết trung học phổ thông; bảo đảm cải cách tiền lương, ổn định đời sống cán bộ, công chức.

Về cân đối ngân sách và nợ công, trên cơ sở mục tiêu tại Nghị quyết số 07-NQ/TW và Nghị quyết số 23/2021/QH15, Bộ Tài chính tham mưu điều hành bội chi linh hoạt, hiệu quả; năm 2022-2023, Quốc hội cho phép tăng bội chi bình quân 1-1,2% GDP/năm để hỗ trợ Chương trình phục hồi kinh tế; năm 2025 điều chỉnh bội chi từ 3,4% GDP lên khoảng 4-4,5% GDP để huy động nguồn lực cho đầu tư phát triển, mục tiêu tăng trưởng 8% trở lên.

Ảnh minh họa, nguồn VGP.

Bội chi bình quân giai đoạn 2021-2024 khoảng 3% GDP, giảm so giai đoạn 2016-2020. Bộ chủ động cơ cấu lại nợ công bền vững, giảm từ 42,7% GDP cuối 2021 xuống khoảng 34,7% GDP năm 2024, phấn đấu năm 2025 ở mức 35-36% GDP.

Việc phát hành trái phiếu Chính phủ bám sát tiến độ thu, giải ngân chi ngân sách, tập trung vào kỳ hạn dài (10-15 năm), chi phí huy động thấp, kết hợp sử dụng hiệu quả ngân quỹ nhà nước. Lãi suất trái phiếu giai đoạn 2021-2024 duy trì khoảng 2,3-3,4%/năm, thấp hơn nhiều so với giai đoạn 2016-2020. Mức lương cơ sở khu vực công được điều chỉnh từ 1,49 triệu đồng/tháng (2019) lên 2,34 triệu đồng/tháng từ tháng 7/2024.

Giải pháp trọng tâm, phấn đấu hoàn thành mục tiêu năm cuối kế hoạch

Theo lãnh đạo Vụ Ngân sách Nhà nước, với giải pháp trọng tâm năm 2025, năm 2025 là năm cuối thực hiện Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021-2025, đồng thời xây dựng kế hoạch giai đoạn 2026-2030 Bộ Tài chính xác định các giải pháp trọng tâm.

Trong đó, Bộ Tài chính sẽ theo dõi sát tình hình chính trị - kinh tế trong nước, quốc tế, đặc biệt là chính sách của Mỹ và các đối tác lớn, để kịp thời đề xuất giải pháp phù hợp.

Để hỗ trợ doanh nghiệp và người dân, Bộ Tài chính tham mưu trình cấp thẩm quyền ban hành chính sách miễn, giảm, gia hạn nộp thuế, phí, lệ phí, tiền thuê đất với quy mô khoảng 840 nghìn tỷ đồng giai đoạn 2021-2025 (trong đó miễn, giảm khoảng 360 nghìn tỷ đồng; gia hạn khoảng 480 nghìn tỷ đồng). Nhờ quản lý hiệu quả và chính sách hỗ trợ kịp thời, thu ngân sách các năm 2021-2024 đều vượt dự toán Quốc hội giao. Trên cơ sở kết quả này và mục tiêu thu theo Nghị quyết số 01/NQ-CP và Nghị quyết số 25/NQ-CP, dự kiến thu ngân sách cả giai đoạn đạt 9,3 triệu tỷ đồng, vượt mục tiêu 8,3 triệu tỷ đồng; tỷ lệ huy động vào ngân sách khoảng 18,1% GDP, trong đó thu từ thuế, phí khoảng 14,6% GDP.

Nghiên cứu, đề xuất chính sách tài khóa hỗ trợ nền kinh tế, tháo gỡ khó khăn cho doanh nghiệp, nhất là đối tượng chịu tác động từ chính sách thuế đối ứng của Mỹ; hoàn thiện thể chế, đẩy mạnh chuyển đổi số, phấn đấu thu ngân sách 2025 tăng 10% so 2024, tỷ lệ huy động đạt trên 16% GDP.

Bộ Tài chính sẽ điều hành chi ngân sách chặt chẽ trong phạm vi dự toán, tiết kiệm 10% chi thường xuyên tăng thêm để cải cách tiền lương và 10% để đầu tư tuyến đường sắt Lào Cai - Hà Nội - Hải Phòng; bảo đảm nguồn lực cho các dự án trọng điểm và miễn học phí cho học sinh công lập. Thúc đẩy giải ngân 100% vốn đầu tư công, ưu tiên công trình trọng điểm, đường cao tốc, liên vùng, ven biển; kịp thời tháo gỡ vướng mắc về đất đai, giải phóng mặt bằng.

Bộ Tài chính quản lý bội chi, nợ công linh hoạt, tận dụng dư địa để huy động nguồn lực cho đầu tư phát triển, bảo đảm trả nợ gốc và lãi đúng hạn.

Bộ Tài chính sẽ hoàn thiện khung pháp lý, giám sát thị trường tài chính, chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp, xử lý nghiêm vi phạm, thúc đẩy cạnh tranh bình đẳng; tái cơ cấu, nâng cao hiệu quả doanh nghiệp nhà nước, đẩy nhanh cổ phần hóa, thoái vốn, bảo đảm dự toán thu ngân sách.

